

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політичних наук

ПАНОРАМА ПОЛІТОЛОГІЧНИХ СТУДІЙ

НАУКОВИЙ ВІСНИК РДГУ

Випуск 14

Рівне – 2016

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. **Бортніков В. І.** – д.політ.н., професор, завідувач кафедри політології та державного управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.
2. **Гон М. М.** – д.політ.н., професор, завідувач кафедри політичних наук Рівненського державного гуманітарного університету (головний редактор).
3. **Канцелярук Б. І.** – д.політ.н., головний науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Інституту світової економіки і міжнародних відносин.
4. **Киридон А. М.** – д.і.н., професор, директор Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво».
5. **Круглашов А. М.** – д.політ.н., професор, завідувач кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
6. **Макаренко Є. А.** – д.політ.н., провідний науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Інституту світової економіки і міжнародних відносин.
7. **Монолатій І. С.** – д.політ.н., професор кафедри політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
8. **Постоловський Р. М.** – к.і.н., професор, завідувач кафедри всесвітньої історії, ректор Рівненського державного гуманітарного університету.
9. **Тихомирова Є. Б.** – д.політ.н., професор, завідувач кафедри міжнародної інформації Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.
10. **Троян С. С.** – д.і.н., професор кафедри зовнішньої політики і дипломатії Дипломатичної академії України при Міністерстві закордонних справ України.
11. **Шеретюк В. М.** – к.і.н., доцент, декан історико-соціологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету.
12. **Шугасва Л. М.** – д.філос.н., професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету.
13. **Юськів Б. М.** – д.політ.н., професор кафедри економічної кібернетики Рівненського державного гуманітарного університету.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету.
Протокол № 3 від 31 березня 2016 р.

За редакцією д.політ.н., професора М. М. Гона

Науковий вісник «Панорама політологічних студій»
затверджений ВАК України науковим фаховим виданням з політичних наук
(постанова Президії ВАК України від 14 квітня 2010 р. № 1 – 05/3)
Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ №16166-4638 Р

У збірнику опубліковані статті з теорії та методології політичної науки, зовнішньої політики і міжнародних відносин, політичних інститутів та процесів, а також дослідження в царині етнополітології та етнодержавознавства.

Збірник адресований всім, хто цікавиться політичною наукою.

Адреса редакції: кафедра політичних наук,
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. Пластова, 29, м. Рівне, 33028.

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

Хома Н. М.	7	Кластерний підхід до організації представницької архітектури: аналіз підходів із позицій політичної урбаністики
Маслов Ю. К.	13	Транценденції влади як технічні дії з формування соціально-політичного порядку у суспільстві
Лаврук Т. П.	19	Об'єктивний та суб'єктивний аспекти дихотомії дефініцій демократії
Сандул В. А.	26	Роль політичної етики у професійній політичній діяльності
Голка В. Є.	32	Революційний краудфандинг і краудсорсинг: аналіз джерел фінансування та нових форматів протестних акцій
Зельманович І. І.	38	Теоретичні основи дослідження конфлікту як суспільно-політичного явища
Твердохліб Ю. М.	45	Інформаційно-психологічна операція як основний інструмент досягнення політичних цілей у гібридній війні

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА І МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Кириленко О. М.	50	Цілі тисячоліття ООН як довгострокові стратегії глобального розвитку
Бурдяк В. І.	59	Особливості адаптації Болгарії до умов розвитку в складі Європейського Союзу
Фісанов В. П.	67	Боснія і Герцеговина у русі: від Дейтонських угод до офіційної заявки в Європейський Союз

Сидорук Т. В.	75	Позиції Польщі та держав Балтії щодо російсько-українського конфлікту
Черник П. П.	83	Перспективи російсько-української «гібридної війни» та її наслідки для України в глобальному контексті
Кундеус О. М.	90	Проблеми і перспективи європейської інтеграції України
Valiukh L. I.	96	Exansionism in the ideologies of British political parties (1870–1880s)
Бурдяк О. В.	104	Особливості внутрішньої та зовнішньої політики Іспанії в кінці ХХ – на початку ХХІ століття

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

Федорчак Т. П.	112	Глобалізація та антиглобалізм в умовах хвиль всесвітньої демократизації
Ротар Н. Ю.	121	Використання образів минулого у формуванні громадянської ідентичності друкованими ЗМІ України
Савойська С. В.	132	Дискусія навколо мовно-політичних проблем та мовної політики у сучасній Україні
Малиновський В. Я.	139	Закон «Про місцеві вибори» та його вплив на формування місцевих рад: на прикладі Волинської області
Бортніков В. І.	145	Політика російського самодержавства на Волині за царювання імператора Олександра I
Ростецька С. І.	152	Поняття та структура регіональної ідентичності в сучасному політичному процесі

Остап'як В. І.	159	Структура та тенденційність реалізації партнерських стратегій України
Ярош Я. Б.	165	Специфіка співпраці політичних партій і громадських організацій у політичних процесах України
Бабіна В. О.	171	Впровадження в Україні демократичних принципів політичного рекламування як потреба часу
Васильчук С. О., Чернова Л. П.	176	Мистецтво і субкультурний молодіжний радикалізм
Скриль С. А.	184	Реформування політичних інститутів у державах Центральної та Східної Європи в контексті євроінтеграційного процесу
Бутирська І. В.	188	Соціальна політика як частина європейського інтеграційного процесу
Андрощук І. М.	197	Еволюційні умови та особливості формування партій та партійної системи в Чехії
Кольцов В. М.	203	Специфіка становлення і функціонування багатопартійності на пострадянському просторі
Шипунов Г. В.	211	Партії «нової політики» як феномен постіндустріального суспільства: ідейно-інституційні особливості
Чубасєвський В. І.	219	Правові підстави участі громадян України на президентських виборах (1991–2014 рр.)
Насадюк Ю. С.	228	Трансформація політичних та громадянських цінностей українського суспільства після Революції Гідності
Манайло-Приходько Р. Ю.	236	Вплив парламентських виборів 2014 року на конфігурацію партійної системи України

Ярошук Л. В.	243	Місцеві вибори у Волинській області 2015 року: вплив політичних партій на виборчий процес
Михальчук С. О.	251	Електронні вибори в Україні: реалії і перспективи

ЕТНОПОЛІТОЛОГІЯ ТА ЕТНОДЕРЖАВОЗНАВСТВО

Харечко І. З.	259	Етніцизм у сучасному українському суспільстві
Гришук О. А.	267	Діяльність російських етнічних акторів в Україні
Лендел Р. А.	273	Перспективи удосконалення етнополітичних відносин в Україні: досвід країн Центральної та Південно-Східної Європи

РЕЦЕНЗІЇ

Гон М. М.	280	Волевиявлення громадян: регіональний фокус на тлі національного
Відомості про авторів	282	
Вимоги до оформлення статей	285	

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ОПЕРАЦІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДОСЯГНЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ЦІЛЕЙ У ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ

У даній статті подано дефініції таких понять, як «інформаційна війна», «інформаційна зброя» та «інформаційно-психологічна операція». Висвітлено основні завдання та цілі, які переслідує держава, здійснюючи інформаційно-психологічні операції. Вказано основні переваги застосування інформаційно-психологічних операцій у порівнянні із застосуванням бойових дій. Висвітлено основні методи та засоби, які держава-агресор використовує у процесі проведення інформаційно-психологічної операції.

Ключові слова: інформаційна війна, інформаційна зброя, інформаційно-психологічна операція, гібридна війна, дезінформація, маніпулювання, заміна ціннісних орієнтацій.

Твердохліб Ю. М. Информационно-психологическая операция как основной метод достижения политических целей в гибридной войне.

В данной статье представлены дефиниции таких понятий, как «информационная война», «информационное оружие» и «информационно-психологическая операция». Рассмотрены задачи и цели, которые преследует государство, осуществляя информационно-психологические операции. Также указаны основные преимущества применения информационно-психологических операций по сравнению с применением военных действий. В статье рассмотрены основные методы и средства, которые государство-агрессор использует в процессе проведения информационно-психологической операции.

Ключевые слова: информационная война, информационное оружие, информационно-психологическая операция, гибридная война, дезинформация, манипулирование, замена ценностных ориентаций.

Tverdokhlib Y. M. Information and psychological operations as the main method of achieving of political goals in hybrid warfare.

The rapid dissemination of information, the dynamic development of information systems and technologies led to the development of such phenomena as information warfare, information and psychological operations. Modern information warfare can be conducted both in wartime and in peacetime. The objective of information warfare is taking roots of false information about the surrounding world in the subconscious of people in order to manipulate public opinion. The system of traditional values, ideals and myths, which is based on national culture, dignity, opportunity of cultural and national identity is the main object of information warfare. In the information war parties apply secret information and psychological operations, use information weapons. Today in wars of «hybrid» type information weapons and psychological operations are the primary methods of achieving political aims (sometimes in combination with traditional weapons, sometimes independently).

This article contains definition of the terms «information war», «information weapons» and «psychological operation». The key features of psychological warfare, the main differences between traditional warfare and psychological warfare are explored in this work. The article reveals the aims of state which is carrying out psychological operations. This article focuses on the main stages of planning, organization and waging of psychological

wfare. The article reveals basic methods and means which are used by the state-aggressor in carrying out psychological operations.

Key words: hybrid warfare, modern warfare, information warfare, information weapons, psychological operations, replacement of values, destabilization, manipulation.

Постановка проблеми. Російсько-українська війна, яка триває вже другий рік на сході України, є війною нового, гібридного типу. «Гібридність» російсько-українського конфлікту проявляється у тому, що бойові дії проводяться без оголошення війни «гібридними» військовослужбовцями, які оснащені найновішими видами озброєння та фінансуються Російською Федерацією. Але найголовнішою ознакою, яка відрізняє цю гібридну війну від війни традиційного типу, є проведення інформаційно-психологічних операцій у процесі її підготовки та на всіх етапах її реалізації. Дослідження інформаційно-психологічних операцій є актуальним, адже сьогодні Україна є об'єктом інформаційно-психологічної агресії з боку Російської Федерації.

Мета дослідження. Метою роботи є вивчення процесу організації та застосування інформаційно-психологічних операцій у гібридних війнах.

Джерельною базою дослідження є наукові праці зарубіжних та вітчизняних політологів, дані аналітичних центрів.

Теоретичні та технічні аспекти інформаційно-психологічних операцій досліджені у працях таких науковців, як О. Левченко, П. Прибутько, А. Странніков, В. Горбулін, О. Литвиненко, В. Вєпрінцев, А. Манойло, А. Петренко, Д. Фролов, М. Лібкі, Г. Почепцов, П. Шевчук, В. Смолянюк, В. Книш, А. Іващенко, М. Шпура, О. Полякова, Д. Присяжнюк, О. Романчук, В. Махнін, С. Расторгуєв, О. Джолос, Р. Марутян, В. Петрик, А. Тарас, А. Прохожев, Н. Турко, І. Головін, І. Панарін, Н. Костін, С. Комов, М. Попов, В. Гудим, В. Телелім, В. Фомін, А. Черняк, В. Богущ, А. Рось, П. Черник, А. Шумка, О. Феклістов, В. Цигичко та ін.

Швидке розповсюдження інформації, динамічний розвиток інформаційних систем та технологій зумовили виникнення таких явищ, як інформаційні війни та інформаційно-психологічні операції. Термін «інформаційна війна» з'явився ще в середині 1970-х рр. Його запропонував вчений-фізик Томас Рон, який не тільки першим зрозумів, але й науково обґрунтував, що саме інформація є найслабшою ланкою будь-якої армії. Поняття «інформаційна війна» набуло широкого застосування у зв'язку з активним розвитком інформаційних ресурсів, інформаційних та телекомунікаційних технологій, електронних ЗМІ, які в наш час розглядаються як високоефективні засоби досягнення переваги в науково-технічній, воєнній, політичній, економічній, соціальній та духовній сферах життя суспільства [2, с. 300]. Сучасні інформаційні війни ведуться не лише в умовах війни, але і в мирний час є квазіагресивним інструментом [4, с. 7] досягнення політичних цілей.

Інформаційні війни – це війни «нового покоління», в яких використовують спеціальне структурування інформації, організацію її подачі, маніпулювання, дозування, колажування та інші методи [2, с. 300]. Сучасні інструменти та методи ведення інформаційних війн дозволяють проводити їх постійно, анонімно й непомітно в будь-якій точці інформаційного простору – як на власній, так і на чужій території [6, с. 4]. Противник довгий час може взагалі не усвідомлювати, що став об'єктом зовнішнього нападу чи управління. Все це забезпечує значну ефективність методів впливу за мінімальних втрат агресора, що до того ж дозволяє йому зберегти обличчя мирної та демократичної держави [2, с. 302].

До основних засобів досягнення мети в інформаційній війні відносять:

- 1) приховане управління діяльністю органів влади держави-опонента;
- 2) заволодіння його мас-медійним інформаційним ресурсом;

- 3) руйнування духовних засад держави;
- 4) інформаційно-комунікативне протистояння [6, с. 7].

Термін «інформаційна війна» має два значення. По-перше, це вплив на громадянське суспільство та/або військовослужбовців іншої держави шляхом розширення певної інформації. Термін «інформаційно-психологічна війна» був запозичений з воєнної термінології США. Переклад цього терміну («information and psychological warfare») з англійської мови може звучати і як «інформаційне протистояння», і як «інформаційно-психологічна війна» в залежності від контексту конкретного офіційного документа чи наукової публікації [2, с. 300]. Також використовується термін «психологічна війна» – психологічний вплив на населення та/чи військовослужбовців іншої держави з метою досягнення політичних чи суто військових цілей. По-друге, це цілеспрямовані дії, які використовуються задля досягнення інформаційної переваги шляхом нанесення збитків інформації, інформаційним процесам та системам супротивника при одночасному захисті власної інформації, інформаційних процесів та систем [2, с. 301].

Завданням інформаційної війни є вкорінення у підсвідомість неправдивого уявлення про оточуючий світ, за допомогою якого відбувається маніпулювання суспільною думкою. Система традиційних цінностей, ідеалів та міфів, на яких будуються національні культура, почуття гідності, можливість культурно-національної самоідентифікації, є тими основними «висотами», завоювання якими забезпечує подальший успіх [2, с. 302] держави-агресора.

В інформаційній (інформаційно-психологічній) війні інформаційна боротьба здійснюється ворогуючими сторонами у формі проведення таємних інформаційно-психологічних операцій з використанням інформаційної зброї [3, с. 1]. У процесі проведення інформаційно-психологічної війни держава керується наступними принципами:

1. Використання принципу інформаційної асиметрії, трансформування інформаційного простору супротивника в цілях створення та маскування у його інформаційних об'єктах нових асиметричних рис, вразливих для асиметричної зброї.
2. Прихованість та анонімність оперування інформаційно-психологічними впливами, можливість проведення їх «під чужим прапором» і з будь-якої точки інформаційного простору.
3. «Плавність» переключення інформаційних впливів, регульована в широких межах інтенсивність та тривалість їхньої реалізації: від організації інформаційних «шоків», «ударів», «блокад» до в'ялопротікаючих, латентних, розтягнутих на роки мікродозованих впливів.
4. Багатоаспектність та багатооб'єктність впливу з високою інтенсивністю координації у часі та просторі. Зростаюча пронизаність усіх сфер життя суспільства інформаційними системами та технологіями дає можливість вибудувати інформаційні впливи по прийнятому (з можливістю внесення коректив в реальному часі) алгоритму. Такі впливи здійснюються на різноманітні сфери, процеси, країни, об'єкти, групи, персони одночасно, в потрібній послідовності та під різними кутами зору, що, в свою чергу, дозволяє оптимізувати отримання необхідного кінцевого результату та витрати на його досягнення.
5. Здатність малими інформаційними впливами отримати значні кінцеві результати.
6. Інформатизація як головний резерв посилення ефективності силових (воєнних) акцій.
7. Поширення хаосу у сферах, що піддаються інформаційно-психологічному впливу [3, с. 3].

Основним засобом проведення інформаційних війн є інформаційна зброя. Інформаційна зброя – це комплекс технічних та інших засобів і технологій, призначених для встановлення контролю над інформаційними ресурсами потенційного супротивника; втручання в роботу його систем управління та інформаційних мереж, систем зв'язку з метою порушення їх працездатності аж до повного виведення з ладу, вилучення, спотворення даних, що містяться в них, або спрямованого введення спеціальної інформації; поширення потрібної інформації та дезінформації в системі формування громадської думки та ухвалення рішень [5, с. 2].

Інформаційна зброя здебільшого використовується для дезорганізації систем управління супротивника, передбачає дії на його елементи озброєння, критично важливі інформаційні технології і ресурси, а також захист від аналогічних дій відповідних елементів власної інформаційної структури. При цьому інформаційна зброя не заступає відомі типи озброєння, а лише створює потрібне тло, що знижує потребу в традиційних видах зброї [5, с. 2].

Інформаційна війна ведеться шляхом застосування інформаційно-психологічних операцій (ІПСО). Інформаційно-психологічна операція – це комплекс узгоджених та взаємопов'язаних заходів маніпулювання інформацією, що здійснюються за загальним планом з метою досягнення та утримання переваги [1, с. 1] шляхом психологічного впливу на противника. Інформаційно-психологічні операції є комунікативними технологіями, що спрямовані на внесення змін у поведінку індивіда за допомогою модифікації його моделі світу, що здійснюється шляхом внесення змін у інформаційні потоки [4, с. 168].

Основна мета інформаційно-психологічної операції – створення та постійне підтримання напруги (в політичній, економічній та соціальній сферах) у суспільстві держави-противника, запуск деструктивних процесів, які поступово вражатимуть та руйнуватимуть державу зсередини.

Головна ціль інформаційно-психологічних операцій – це дестабілізація суспільного життя, розпад зсередини, які в свою чергу підготовуватимуть ґрунт для успішного здійснення політичних, економічних та воєнних дій. Головне завдання інформаційно-пропагандистських акцій у процесі проведення ІПСО полягає в тому, щоб вплинути на духовну сферу – суспільну думку та настрої, які панують в суспільстві, ціннісні орієнтації, погляди, соціально-психологічний клімат, посягти страх та невпевненість перед майбутнім, викликати недовіру до органів державної влади та державного управління, створити атмосферу незадоволення, посягти тривогу, сприяти виникненню опозиційних груп та стимулювати антиурядову діяльність. Для проведення інформаційно-психологічної операції застосовуються заходи впливу на визначені групи людей за допомогою ЗМІ, різного роду друкованої, аудіо- чи відеопродукції, а також шляхом особистого спілкування, щоб викликати у них такі настрої чи поведінку, які забезпечували б досягнення політичних та воєнних цілей. Головними об'єктами впливу вважаються лідери політичних партій, громадських організацій, релігійних общин, найбільш впливові представники бізнесу, військової еліти та творчої інтелігенції. Такі заходи можуть застосовуватися щодо особового складу військових сил, робітників, селян, державних службовців [1, с. 2]. У процесі проведення ІПСО застосовується різна інформація. М. Вікерс розглядає використання інформації в інформаційно-психологічній операції у двох аспектах: зміни форми та паралізування. Перший варіант складається з маневрів для введення в оману супротивника, другий – паралізування його центрів управління [4, с. 171].

Інформаційно-психологічні операції широко застосовуються у процесі підготовки та ведення гібридної війни. Використання ІПСО в умовах гібридної війни включає в себе:

- збір інформації про ситуацію в суспільстві (які настрої панують, які існують проблеми, які цінності об'єднують людей);
- формування нової правдивої або неправдивої інформації, яка об'єднуватиме групи людей на основі їхніх певних проблем чи потреб;
- зміну ціннісних орієнтацій населення, що в свою чергу може спричинити подальшу зміну поведінки людей.

У порівнянні із застосуванням зброї інформаційно-психологічні операції мають низку переваг. По-перше, це можливість діяти приховано протягом довгого періоду часу, що дозволяє провести латентну та ефективну підготовку своїх військ до нападу, в той час як держава-об'єкт може навіть і не здогадуватися, що стала об'єктом такого впливу і в подальшому може бути втягнена у збройний конфлікт. По-друге, це чітке поетапне планування дій та прогнозування сценаріїв розвитку подій. По-третє, це відсутність будь-яких матеріальних доказів проведення ППСО. По-четверте, інформаційно-психологічна операція передбачає мінімальні фінансові затрати і є значно дешевшим методом досягнення цілей, ніж ведення війни. До того ж проведення ППСО є екологічно безпечним та не несе руйнівних наслідків для інфраструктури. По-п'яте, інформаційно-психологічний вплив не має географічних меж, об'єктом ППСО може бути група людей, населення міста, області, держави чи кількох держав. І останнє, найважливіше, – це те, що станом на сьогодні абсолютно відсутні національні та міжнародні механізми правової відповідальності за проведення інформаційно-психологічних операцій.

Таким чином, станом на сьогоднішній день інформаційно-психологічні операції є найдоступнішим та найефективнішим інструментом досягнення політичних цілей в умовах ведення гібридної війни.

Перспективними для подальшого наукового дослідження залишаються питання планування, організації та проведення інформаційно-психологічних операцій, а також проблема їхнього виявлення, попередження та пошуку методів протидії ППСО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Вепринцев В. Операции информационно-психологической войны [Электронный ресурс] / В. Вепринцев, А. Манойло, А. Петренко, Д. Фролов. – 2005. – Режим доступу : <http://psyfactor.org/psyops/psyops4.htm>
2. Короход Я. Д. Информационно-психологические войны – оружие XXI века / Я. Д. Короход // Актуальні проблеми політики. – 2013. – № 50. – С. 299–307.
3. Манойло А. В. Информационно-психологическая война как средство достижения политических целей [Электронный ресурс] / А. В. Манойло. – Режим доступу : <http://ict.informika.ru/ft/002468/manoylo.pdf>
4. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни / Г. Почепцов. – К. : Києво-Могилянська академія, 2015. – 497 с.
5. Сенченко О. Новітні війни з використанням інформаційно-психологічної зброї / О. Сенченко // Вісник книжкової палати. – 2014. – № 8. – С. 1– 6.
6. Твердохліб О. С. Концептуальні підходи до розроблення інформаційної політики держави у кризових умовах / О. С. Твердохліб. // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. – 2015. – № 2. – С. 1–2.

Наукове видання

ПАНОРАМА ПОЛІТОЛОГІЧНИХ СТУДІЙ

Науковий вісник РДГУ

Випуск 14

П–16   Панорама політологічних студій : Науковий вісник
Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне :
РДГУ, 2016. – Вип. 14. – 284 с.

УДК 32
ББК 66.0

Підписано до друку 31.03.2016 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 23,8. Замовлення №190/1. Наклад 300

Віддруковано засобами різнографічного друку
ПП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Княгині Ольги, 8